

Sygn. akt II CNP 44/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2016 r.

skargi J. W., R. T. i J. W.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w P. z dnia 21 marca 2014 r., sygn. akt II Ca (...)

wydanego w sprawie z powództwa J. W., R. T.

i J. W.

przeciwko Miastu P. i Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta P.

o zapłatę,

1) odrzuca skargę;

**2) nie obciąża skarżących kosztami postępowania
wywołanymi wniesieniem skargi.**

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem z dnia 21 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Rejonowego w P. z 19 czerwca 2013 r., którym oddalono ich powództwo o zapłatę odszkodowania związanego z wywłaszczeniem nieruchomości, które nie zostały im zwrócone.

W skardze o stwierdzenie niezgodności tego orzeczenia z prawem powodowie powołali podstawę naruszenia prawa materialnego (art. 424⁴ k.p.c.), odnosząc ją do przepisów art. 417 w zw. z art. 316 § 2 k.c. oraz art. 442¹ § 1 k.c. Domagali się stwierdzenia, że kwestionowany wyrok jest niezgodny z art. 442¹ § 1 k.c. w części roszczeń kierowanych do Skarbu Państwa. Podał, że wydanie tego orzeczenia spowodowało wyrządzenie szkody w postaci utraty możliwości odzyskania własności wywłaszczonej nieruchomości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Jej celem jest uzyskanie prejudykatu, umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od Skarbu Państwa, za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.). W myśl art. 424⁶ § 1 k.p.c. skargę wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwóch lat od dnia jego uprawomocnienia się.

Od wyroku Sądu drugiej instancji nie przysługiwał żaden zwyczajny środek zaskarżenia, a więc orzeczenie to uprawomocniło się w chwili jego wydania, tj. w dniu 21 marca 2014 r. Skarga powodów została wniesiona w dniu 29 kwietnia 2016 r., a zatem po upływie dwuletniego terminu. Podkreślenia wymaga, że określony w art. 424⁶ § 1 k.p.c. termin do wniesienia skargi jest zawitym terminem prawa materialnego, a jednocześnie ma charakter terminu procesowego. Jego niedochowanie powoduje w sferze prawa materialnego utratę możliwości skutecznego dochodzenia roszczenia o odszkodowanie, którego pierwszym etapem jest uzyskanie stwierdzenia niezgodności z prawem orzeczenia, w związku z wydaniem którego uprawniony dochodzi odszkodowania. Na płaszczyźnie procesowej skutkiem niedochowania terminu do wniesienia skargi jest jej odrzucenie. Przewaga materialnego elementu oraz prekluzyjny charakter wykluczają możliwość przywrócenia tego terminu na podstawie art. 168 i nast. k.p.c.

(post. SN z dnia 15 czerwca 2007 r., I CNP 28/07, OSNC-ZD 2008, nr C, poz. 61; z dnia 7 kwietnia, II BU 15/09 i z dnia 10 czerwca 2011 r., IV CNP 25/11, niepublikowane). Niedochowanie tego terminu powoduje odrzucenie skargi.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi wynika z zasady przewidzianej w art. 102 w związku z art. 391 § 1, art. 398²⁰ i art. 424¹² k.p.c., za której zastosowaniem przemawiały okoliczności związane z wagą tej sprawy dla skarżących.